

A black and white photograph of a snowy forest path. The path is covered in snow and leads into a dense forest of evergreen trees, likely spruce or fir, which are heavily laden with snow. The trees form a natural archway over the path, creating a sense of depth and enclosure. The lighting is soft, suggesting an overcast day or early morning/late afternoon. The overall mood is quiet and serene.

Winter

dichtbundel

De Vallei

Jaargang 10, nr. 45, december 2020

Bloemlezing

Samenstelling François Vermeulen

Een *Eigen-Zinnige* uitgave
Sinds 1987

INHOUD

- 5 Astrid Arns
- 6 Joris Denoo
- 7 Gerard Scharn
- 8 Begga Mariën
- 9 Kris Geerts
- 10 Leen Raats
- 11 Romain John van de Maele
- 12 Hugo Verstraeten
- 13 Hendrik Carette
- 14 Annemie Deckmyn
- 15 René Hooyberghs
- 16 Erna Schelstraete
- 17 Christina Guirlande
- 18 Maarten Embrechts
- 19 Philippe Cailliau
- 20 Eric Vandenwyngaerden
- 21 Gerda De Preter
- 22 Steven Van Der Heyden
- 23 Norbert De Meyer
- 24 Jan-Paul Rosenberg
- 25 Truus Roeygens

- 26 Elly Stolwijk
- 27 Anna de Bruyckere
- 28 Germain Droogenbroodt
- 29 Robin Veen
- 30 Riet De Bakker
- 31 Jana Arns
- 32 Hedwig Du Jardin
- 33 Leen Pil
- 34 Ina Stabergh
- 35 Pieter Sierdsma
- 36 Willie Verhegghe
- 37 Willy Spillebeen
- 38 Rose Vandewalle
- 39 F.A.Brocatus
- 40 Roger Nupie
- 41 Roland Cassiman
- 42 Nicole Van Overstraeten
- 44 Bert Struyvé
- 45 Francis De Preter

Traag als deeg

Een winter zonder sneeuw.
De hemel is leeg omdat de bomen leeg zijn,
takken hangen neer met grijpgrage vingers.

Binnen neemt moeder de kat op schoot.
Haar hand sluit en plooit open.
Ze kijkt me aan alsof ze zich van huis heeft vergist.

Op kousenvoeten ga ik naar haar toe,
bij elke stap zinkt er een steen.
Uren rijzen traag als deeg,

Het leven loopt vast als een oud tandwiel.

Uit *Mijn naam op de deur*, uitgeverij P, 2018

Van ijsbloemen

Van ijsbloemen is er sprake. Goed
voor wie de kleuren een raadsel zijn.
Ook zegt men dat op dit ogenblik
het landschap wit is, wit.
Men sleurt een slee met een kind erop mee.
Bloed aan een linkeroor.
Moeilijkheden met bilabialen
bij het buitengaatse dialogeren.
Kijk: dit is nou een winter
zoals die het vroeger bestaan moet hebben.
Een hard regime waar ook de koning het te koud krijgt.
Woorden die in de straat blijven hangen
en auto's die in de sneeuw blijven steken.
Een onderdaan in vertraagde opname:
men neemt laatkomers niets kwalijk.

Het moest maar nooit meer zomeren,
wenst wie achter dit raam staat.

Een laatbloeier.

Uit '*Verzetsgedichten*', VKH Literair, 1983

seizoensgebonden

de winter is een oud krom wijf
mager en gebogen als een fagot
haar tong het riet dat trilt
in kristallijne flageoletten

zij sluipt op vilten sloffen rond
mijn huis waar voor de haard op
een ijsbeervel wordt weggedroomd
van lange reizen naar de polen

hier wordt zeven dagen bij de
silbersteins gelezen en herlezen
het kwaad en boze doorgrond
en de hemel in geprezen

laat het altijd winter wezen
laat dat oud krom wijf eeuwig leven
laat haar sluipen rond mijn huis
mijn haardhout raakt nooit opgebrand

Kille stilte

Haar woorden waren
schaarser geworden
dan haar haren
doorzichtig als flinters van glas.
Ze wist hoe ze langzaam
aan het breken was.

En neen
ze zag niet meer
dan wit onder dit laken.

Versleten woorden
blijven onbetuigd nu
sneeuw de wereld
het zwijgen heeft opgelegd,
zelfs de kerker van ons lichaam
bedolven.

Zondagmorgen in de sneeuw.

1

Zo zong vanmorgen de merel :

“ Ik vervoeg je naam in alle tijden
en verbuig je lichaam op
grammaticaal correcte wijze.
Ooit zal de kalender eindigen.”

Dit lied zit vast gerijmd
op hyacint en narcis
tot het vanmiddag
door de zon zal bevrijd worden.

Al wat mooi is raakt bevroren.

2

En ik die dacht dat woorden trager
gingen in de koude.

Vanmorgen nog schreven vogelpootjes
een lang gedicht in dunne sneeuw.
Steeds weer een Chinese naamstempel.

Al wat smelt is ontroerend.

Prijs van de Universiteit Antwerpen 2017

Romsdal

In dit huis tussen bergen
groeiden dochters op tot vrouwen
die Noorse winters doorstonden

wachtend op mannen
die kwamen maar zelden bleven

tussen houten muren
die zich krakend
naar ijsselijke winden zetten.

Dus hakten ze hout, molken koeien
waakten over dal en haard
met het geduld van bergen

in het licht van een olielamp
streelden ze met ruwe handen
de nerven in het tafelblad.

Winter in Jutland, februari 1972

De bevroren aarde versterkt
het geluid van mijn gelukzalige voeten,
die langzaam het landschap aftasten.
De hond blijft aan mijn zijde
tot hij het struikgewas herontdekt,
en als een pijl weg flitst.
Vogels die onlangs nog in koor
hun aanwezigheid bevestigden,
getuigen nu eenzaam over verlatenheid.
Alleen de wind begeleidt mijn stappen
in de licht golvende velden,
die mij dronken hebben gemaakt,
en nu winters ingehouden mijn
verlangen versterken om hier
in een verre toekomst verast te worden,
en op een winterdag één te worden
met de wind die Velling geselt.
Wanneer ik fluit, komt de hond terug,
en hij blaft bevestigend
als getuige van mijn wilsbeschikking.

Sneeuw

We liepen langs
verlaten nachten.
De maan stond
als een komma achter
de dag.

Traagheid liep
harder, haalde
ons in. Dreven
leidden enkel
naar je armen.

Woorden raakten
op je lippen zoek.
Schaduwen hielden
je samen. Voetstappen
droegen ons voort.

Achter ons sporen
waarin de nacht
zich herhaalde.

Uit *'HiEr'*, uitgeverij Partizaan, 2019

Winter te Damme

Het Noorse jukbeen tintelt trots
op de zeearm waar geen geus meer schaatst.
De blaas spant rood in de geknelde gulp.
Het ijsvlies onder het verleden kraakt.

Hier rijd ik schaatsend naar een ander leven.
De meersen laag onder de wind
het heden nooit betreden.
De stilte vriest mijn netvlies blind.

* Titelgedicht van de dichtbundel *Winter te Damme & andere minder beroemde gedichten van de jonge meester* (Brugge/ Den Haag : Sonnevile / Nijgh & Van Ditmar, 1974) met op het achterplat een tekst van Pierre H. Dubois en het omslag werd getekend door Jan Karel Demarest.

Annemie Deckmyn

november maakt slagzij.
het donkert waar we wonen,
we spreken wintertaal,
bevrozen in elke plooi.

de eenden zwijgen,
onze gedachten zijn ijs.
we schaatsen naast elkaar.
ontwijken een woordenwak.

straks warmen we ons
aan het resthout thuis.
winter is te harden,
we wachten op dooi.

Uit '*Alles gebeurt onderweg*', uitgeverij P, 2018

Want

Langs wanden van verleden
tast ik blind tot
ik vijf vind en
weer van wanten weet.

Gebreid met saai
wit esdoornblad op rood
geboeid tegen verlies en
eentje altijd zoek.

Bij sneeuwval kon je beter zonder,
nattigheid was aan wanten niet
besteed, klein duimpje verkleumd
op zoek naar vriendjes.

Pas later kwam de warmte
van de want, klittend konijn
van binnen, de geur van natte
dood, en plaats voor alle vijf.

Uit '*Stamboom*', 2011

Het oude dorp in wintertijd

Een wak in de tijd. Hond en ik, ontsnapt
aan de jacht van de dag. We staan en kijken:
de kerk, de wegel, het bos. De adem
van hen die hier liepen wolkt over de velden,

het sneeuwt. Alles verdwijnt tot het smelten begint.
Niet omkijken! Er joelen kinderen langs
hun adem holt hoorbaar, ze vieren de uren
zonder zorg om het duren. Wij staan en stollen,

spitsen de oren, ruiken oud vuur. Ik hoor het kind
dat ik was, tref moeder in groene geuren van soep.
Hond hapt verbaasd wolken, slijm aan zijn bek,
voorpoot trillend omhoog, klaar voor de vlucht.

De vlammen doven, uit de kachel valt as.
Geen munt van mijn land heeft nog waarde.
Ik ben kind en vrouw, moeder en dochter,
hoe lang houden mijn namen ons gaande?

Uit *'Tussen glas en gordijn'*, Uitgeverij P, 2019
Gedichten Erna Schelstraete, Beeldend werk Roland De Winter

Wintertuin

Perken en plantsoenen trappelen
ter plaatse onder sneeuw, de faun
draagt potsierlijk een hoed op zijn horens,
gras splintert als glas, het pad naar
de vijver staat bol van heimwee naar
de startbaan voor de zomerse libellen,
water hapt naar adem met de vissen mee,
het kale hout houdt vol 'ooit komen
de rozen terug', hagen ritselen
van legendes, ik als een zwerver
er middenin, een vreemde die
nog lijdzaam in zijn wensen woont.

Uit *'Het taaië gebengen van water'*, uitgeverij De Contrabas, 2012

Winter

De zomer heeft-ie dichtgevouwen
Op d'achterzijde
geen blad dat roest of ritselt

In wit schrijft hij
langzaam

zijn winter

*

De zon is ongevraagd
Hij komt zo maar naar binnen
Wijst naar de dingen
wjl hij traag over de muren gaat

Een wolk legt alles even stil

*

De zon hij klopt op ramen en op deuren
om languit in kamers
te gaan liggen

Bomen haken buiten
met verkleumde vingers naar wat lucht

Moet ik nu aan hun voet gaan liggen
voor een zucht

Komt er weer een storm

Lucht is diep. Altijd.
Zelfs diep is water -
als het laag staat ook.
Diep altijd, zo diep
dat water is.

Allicht heeft water
ook een prijs.
Fake water ook.
Gesmolten, drogend
en verwoestend, vechtend
duur is mensenwater.

Wat zijn zal mag
niet zijn. Te diep.

En komt er weer een storm,
hij zal er zijn,
zoals de winter komt.

Winter

Zo komen we thuis
waar hijgend de ketel
zich warm maakt,
het huis in zijn hart draagt:
de deurknop voelt ijzig.

Wij verzuipen (wees welkom)
de gangmat, de tegels.
Wat moet er nog uit?

Zo komen we binnen
aanhoren de klok in haar onrust,
haar aanslag op tijd:
vergeten te voelen, vergeten te kijken
– hoe men zich in de sofa
en de dekens verbijt.

Maar het dekbed spreekt zeker:
omhelzen is blijven.
Nog zullen we slapen – verbazend.

Tot morgen.

Armslag

Winter in je oogwit
en rijm op je lippen.
Je mond sluit zich naadloos
om het wak in de tijd.

Hoe begin je aan het vergeten?
Verdwijnen in het nu, ontroostbaar
traag en schoksgewijs.

De herinnering krimpt.
Je duwt je af, weekt je vingers los
uit de mijne.

Ik kijk je na, zie hoe je ruggelings
naar beneden glijdt, je armen
zwaar van verlangen

terwijl je hart dreunt en zwelt
onder het al te dunne ijs.

De winter in ons

Nu zijn we een reden geworden om ergens
niet meer weg te gaan, aanhankelijke grond
waar we het dier in elkaar opgraven
onze lege mond bloot lachen

In zinnen als wurgslangen nestelen we ons
zorgvuldig, in opgebouwde gezelligheid
verteren we woorden zonder huid
slapen in hoop, het donker geeft niets prijs

nadagen

je vertelde over verborgen raadsels
verhalen voor jouw wakkere jongen
die wist wat leefde onder
lege bomen en verstorven kruiden

tergend kropen ze langs
de slaapverwekkende dagen
schaduwen over gladde straten
lome rook uit scheve schouwen

ik luisterde naar de lekkende goot
waar sneeuw zich had opgehoopt
aan de mond van de roestige afvoer
dooiklanken van intens geduld

in de oprukkende nacht
hing een fletse maan te glimlachen
er was troost in de lucht en sterren
gaven me tastend vaste grond

toen het waterkoude deemster viel
zette ik de pionnen op het bord
schoof de stoelen dichterbij
en schaakte de ijskoning mat

Aan een onderaardse ijstijd

Winter onder de stad, zeg maar
een gletsjer, opgestapeld in een bodemlaag
waar stormen stollen tot kristallen, rijp
door Hades' hand op maat gemaakt

hertaalt een glaciaal, een wolk
trekt nevelsporen door de permafrost
strekt zich voorbij de eindmorenen
uit tot dooirivier, wij zien onszelf

in spiegelbeelden, laatste sneeuw
smelt uit ons weg tot lentenat. Landijs, op de valreep, licht
intacte holenberen, mastodonten bloot, wij hullen ons
in onze afgematte wintervacht

waaruit de kou ontsnapt, fossielen
komen op boven de nacht, de witte
wildernissen van herinneringen, diep
uit dit geheim gebleven ingewand.

De tijd moest es komen

We stoppen niet met praten.

We raden naar een toekomst,
waarin de blanke gave van winter verdwijnt,

waarin mensen lange afstanden zwemmen, bijna elke dag,
bijna een heel leven,

en waarin jij met een verrekijker
de mishandeling van een engel bespiedt.

Plots een revolver trekt.

Dan is het niet zeker of je zult schieten –wellicht moet je schieten,
wellicht moet hij vallen, wellicht kan hij vallen, wellicht kan hij niet vallen.

We besluiten dat het niet is omdat iets niet aanwezig is
dat het niet bestaat.

Het is niet onze schuld dat we angstig zijn.

Elke vlam is voortvluchtig.
Elke ster een hart dat in de nacht wordt afgeranseld.

Op een nacht worden we allen wakker gebeld met slecht nieuws
dat men tot zwijgen heeft gebracht.

Uit: *'Rijpe velden van Vrolijkheid'*, uitgeverij Liverse 2020

kerkuil en kraai

sneeuwvlokken dwarrelen, ik kijk de hoogte in,
zoals een kind dat doet.
in die stille duizeling lijkt iets zich te verdichten,
het verdwijnt wanneer ik bijna zie wat het is.

versleten en dun ben ik met spreken gestopt.
ik heb geen onderdak en herinner me de ontmoeting
met een kerkuil in de nok van een oude schuur.
in die tijd woonde ik laag bij de grond.

hoog en gevaarlijk was ik geklommen
en de aanblik van de broedende vogel,
onverstoorbaar wezen, verzoende me
met het leven en het onvermijdelijke eind.

die innerlijke vrede was van korte duur:
voor eeuwig dood te zullen zijn beklemde me
zo veel meer dan het sterven zelf, ik moest weg
en verliet mijn lichte, dichtgeweven huis.

de zachte muren kuste ik vaarwel,
niets nam ik mee, behalve een kleine lantaarn.
daarmee zoek ik in de nacht een stek om te slapen.
er is een kraai die al jaren met me meevliegt.

de gebouwen in deze straat zijn donker.
als er een lamp aangaat is het voor even.
ik zie silhouetten in een vensteropening,
en kijk, ze zijn weer weg.

Rijp

Deze winter reed ik nog eens
naar je toe, probeerde of de deur nog steeds open was
of de kat nog steeds naar het raam zou komen.
Ik was nog eens zoveel jaar

jonger dan jij, jonger nog, zocht
niet de man die je was maar een vader
desnoods een broer, die niet in je bestond.
Ik hoopte nog eens

dat je niet thuis zou blijken, dat alles
donker bleef. Ik hield de koplampen aan, jij hield

van de grootste zijn, blij
zonder anderen. Nog steeds knerpt
onder mijn schoenen

met elke stap van je vandaan
onvermoed rijp.

Overtocht

De winter draagt zijn koude uit
geselt met hagelslag en noordenwind
van een verijsd december
het kaalgetak der bomen

vaal en uitgebleekt
hangt aan de wand van de nacht
de tijdspiegel maan
vermoeid oog
tussen het verwaarloosd zilverwerk
der sterren:

pasmunt voor de overtocht
van jaar tot jaar

In grauwe verten

Nevel hangt zwaar over het land
waar zomers biet en mais worden verbouwd.

In grauwe verten lonkt de spoorbaan.
Mijn hele wezen schreeuwt: vooruit!

terwijl het zuigende geluid van laarzen
steeds trager door de bagger gaat.

Langzaam maar zeker zak ik weg
in de grond van mijn bestaan.

Oh, eenzaamheid van eindeloze winters
vol modderige dagen.
Oh, magere oogst van mijn geploeter en geploeg.

Het spoor blijft onbereikbaar ver en vastgezogen in de bodem
staar ik troosteloos omhoog als denderend de trein passeert
tot het geweld weer overgaat in lispelwind.

Een kraai wiekt over het doodse land
en lacht me uit.

vijf zwarte vogels
vechten om koekenkrumels
na de speeltijd

in elk wachthokje
staat iemand te verkleumen
drie treinreizigers

de lucht zit vol sneeuw
boven de verstilde tuin
ik doe mijn boek dicht

de eerste sneeuw
ik stap in de voetsporen
die er al zijn

op de drempel ligt
onder de maretak
een stapel wensen

zwijgend stappen we
over zand, gras en kiezels
het oude jaar uit

Anoniem

De industriesneeuw is gevallen.
Het land ligt braak. Verstijfd.
Uitgestrekt als een overreden kat.

Uit een schouw spreekt verveling:
rookpluimen hebben niets te melden.
Geen bezoek vandaag.

In de voortuin draaft een bronzen stier
op preventief afgereden gras.
De auto's staan op stal.

Winterharde honden bewaken hun traliewerk.
De schrikdraad, gespannen.

Binnen is het kanaalzwemmen op tv,
comakijken naar de wandklok.

De rolluiken zakken lang voor het donker is.

Uit '*BUNKER*'; een stadsbundel over de Stad Sint-Niklaas (i.s.m.
de Stad Sint-Niklaas), 2020

24 december

ze krabbelt in krulletters 'welkom op ons kerstfeest'
bindt de gele post-it met een elastiekje aan de deurklink
hangt ballen te glimmen aan kamerplant en schemerlamp

als dan Bach de bas doet stoeien met de oboe d'amore
al is het in mineur, geloven we weer even
in die hemel op aarde, in benji-springen naar mekaar

alles hangt aan elkaar met elastiekjes

Uit '*Licht & traag & diep*', uitgeverij P, 2020

Februari

Er verandert niets aan de temperatuur in huis
en toch spelen de kinderen anders in de winter
dan in juni. Alsof ze in hun hoofd iets missen.

De oudste gaat het rijtje af; de dochters
blijven staan en doen een blinde test, nemen
melk uit de kast en drinken
tot de slok niet zoals gewoonlijk smaakt.

Aan het einde van het glas weten ze:
er zijn dagen voor een zoete geur en dagen
voor het drinken uit een pak. En er zijn gewoontes.
Ze krijgen er hoogstens buikpijn van.

Uit *'Niet alles is orewoet & waarheid'*, uitgeverij P, 2018

Sneeuw op de maan

In de schaduw van de maan
een jongen met een lange jas.
Hij tekende plattegronden van huizen
en steden die niet meer bestaan.
Hij haalde ze uit de modder van een goot,
uit de smog op het raam van een leegstaand huis
en tussen de nerven van aardappelkruid.
Er zijn weinig tekeningen
waarop mensen zijn afgebeeld.

Hij tekende plaatsen die mensen
bezochten om zich te ontspannen
als er geen oorlog was.
Tekeningen die iedereen herkent
want niet voor één persoon bedoeld.

In de sneeuw tekende hij een mens
voor zichzelf. Hij duwde stukjes
spiegelglas in zijn ogen
en de mond werd een rode lucifer.

Omdat hij zo vreemd was
en de maan hem vroeg
om alles te bewaren,
veegde de zoom van zijn zwarte jas
als een borstel over de straat.

Werd hij met de sneeuw opgeschept.

Uit '*Verwondering*', 2008

Sneeuwval

Onverhoeds is de grijze lucht dichtgeslagen.
Een dichte massa vlokken tuimelt omlaag,
de hoge herenhuizen worden afgescheiden,
buitenwijken doordringend uitgelegd,
zelfs achter rusten geometrische tuinen
diffuus gespreid in gotische lijnen.
De hoge koepel van een laan wijkt stil
onder schemerende hagen die hun val
zwijgend naar beneden dragen

De bezoekers vluchten in karossen,
gebogen donkere mantels en hoge hoeden
gedrongen onder de bewolking
in de zware tuimeling van onberekenbare
hoogten. Er naderen silhouetten,
voortglidend in hun oneindig domein,
volhoudend wit gonzend steeds geneigd tot
een afgunstige aanval op de tijd.

De koele mantel van sneeuw daalt naar de aarde
dun wit tot sterven bereid.
Met eeuwig donzen geluid stampet sneeuw
de hemel uit.
Het komt van hoger en later dan daarvoor
uit een verzadigde hemel.
Zonder een aanduiding liggen grijze wolken
geladen op het loden water.

Gepubliceerd in, *OpSpraaK*, literair tijdschrift, Nieuwegein, nr. 43, 2010

Een winter anno 2020

Also sprach volksmond Zarathustra:
er zijn geen winters meer.
De klad zit erin, de zon schijnt
alsof haar heet leven er van afhangt,
bomen worden prematuur bruin in blad en bloei,
dieren schuilen in hun schaduwvel en ja, de mens,
de mens doet alsof er niets aan de hand en
de thermometer is en gaat gezwind zijn weg
in een labyrint van trol Trump en zelfdestructie.

Ik, ik buig eerbiedig hoofd en gedachten
voor het meisje uit het hoge noorden
dat met haar herhaalde Schreeuw van Munch
politici blauwe kloten stampt en zegt:
stop deze waanzin, denk aan ons en hen
die jong zijn, morituri te salutant.

Het meisje genaamd Greta Thunberg,
jongvrouwelijke gladiator in een wereld
die doldraait op het dictaat van Neros.

Sneeuwuil en haas

*Een dier wordt een mens als doodsnoed
zijn keel dichtknijpt en zijn naam
met bloed in de sneeuw staat geschreven.*

De sneeuwuil zeilt geluidloos
boven de vlakke en rimpelend schuift
zijn schaduw mee over al dat wit.

De man bedreigt hem met te korte arm.
Hij schrikt niet, wijkt niet uit.
In het doorbrekende zonlicht
wordt hij een helwit baken.

De kleine knagers kruipen onder struiken.
De haas met zijn bolle ogen ziet
de schaduw naderen en zijn pootjes
roffelen de bevroren grond.

Hij slaat de tamtam van de vlakke
doodstil en tevergeefs.
Twee gele ogen viseren hem,
één witte doodskop grijnst.

De sneeuwuil is twee gevederde klauwen;
de haas één ijle schrei.

Uit 'Onbereikbaar', uitgeverij P, 2015

Rose Vandewalle

De winter weet van wanten
stilaan verstijft nu ook de radde rivier
nog jaagt hij ijsschollen stroomafwaarts

terwijl kinderen kirren op sleeën
kirren met sneeuwballen in hun kleine handen
kirren al baantje glijdend op de toeë vijver
kirren zolang tot het ijs onder hun vlugge voeten
dof en dreigend kraakt

langsheen de oever wit van sneeuw
het riet rijzig en vaal als door de jaren
glijdt blauw en onversaagd de boot
troont roze en vol de zon

kinderen zich niet bewust
van de kwelling der dichters
kinderen gewoon gelukkig
ook al huilen ze om verkleumde vingers
om rake sneeuwballen
al vallen ze telkens weer van sleeën
woordloos bedrijven ze poëzie
kirrend en woordloos

In haar zak een doek van staal, De Wolkbreuk/Eindhoven, 1986

Winterlandschap

Er was een man, verder wandelaar genoemd,
hij zette zijn voeten in de sneeuw en telde zijn
passen. Hij was een wandelaar die uit zijn huis
vertrok met enkel bomen, wolken in gedachten.

De wandelaar had zich voorgenomen om zich
niet van het pad te laten brengen. Alleen maar
bomen en wolken en verder niets dat hem zou
kunnen verstoren. Het lukte een paar voetstappen

in de sneeuw lang. Plots vlogen kraaien op, was
er geritsel in de berm, dwarrelden bladeren voor
zijn voeten. De wandelaar schraapte zijn keel toen

een vrouw op een elektrische fiets hem passeerde.
De wandelaar zag hoe een rode handschoen uit haar
jaszak viel en twee kraaien om haar vingers vochten.

Winter, vakantiewoning

De naam van het dorp schiet niet
te binnen, ontglipt. Zoals wel meer
in de vergetelheid belandt.

Voor het eerst diep intiem, wat zich
later alleen nog voltrok in een light
versie op een vaste dag, vrij-dag.

Op de terugweg slipte de auto,
iedereen & alles ongedeerd,
ongeschonden. Niks overkop.

Hoe het ons later verging? Enkelen
zochten de liefde in het buitenland,
al dan niet exotisch.

Eén leeft in een woongemeenschap,
ergens in diezelfde Ardennen.
Joert? Ja, zoiets wellicht.

Eén, te veel & te vaak muizenissen
in het verwarde hoofd,
stapte uiteindelijk uit het leven.

Terwijl eekhoorns naarstig
noten blijven verzamelen
als waarborg voor de winter.

Winter in Madrid

lorca schreef 'a las cinco de la tarde'
late middag
sta hier verward
vervriezend

niet alleen

enkele versteende dichters
rimbaud musset verlaine
gapen mij glazig aan

don quijote op rocinante
kijkt in opperste euforie
denigrerend op ons neer

rusteloze eenzaamheid
dreef mij vijf uur in de middag
naar deze kille sombere plaza

witte ademluchten
blazen rondcirkelende sneeuwvlokken
rondom mij
en sluiten deze non-conformist
in een wereld van meelopers

omringd door gelig lelijk licht
van een farol
draag ik het gewicht van de stilte
probeer de eenzaamheid
troosteloos te beheersen

Nicole Van Overstraeten

deconstructie van winter

*zal ik deze winter op je graf gaan liggen, vader,
zal ik op het kort gemaaide gras staan, op de plek
waar jij voorheen begraven lag? mama fluistert, dat ik
op mijn pa zal wandelen, maar hoe kan ik haar verwijten
boren, zij is al lang verdwenen uit dit huis.*

(Naar Aboriginal Landscape van Louise Glück)

hoe jij je winterwoorden uitholt. hoe jij ze breekt.
het *smelt* zeg je, één lettergreep. *sneeuwman*, twee
lettergrepen, *oorwarmer* drie. *ijskristallen* ojee vier.
andere woorden vul je aan met restjes van letters,
met klank en geruis. ik weet hoe jij je woorden lepelst,
hoe jij je zinnen zeemzoet zemelt, hoe je wreed aan
verzen vreet. vreemd, dit keer voel ik de herfst niet,
laat staan de winter. mijn woorden dwarrelen dwaas,
mijn adem stokt, mijn verlangen verbazingwekkend
ijl. het lijkt of wolken in en uit mijn mond verdwijnen,
mijn woorden struinend en schuimend, als liggen zij
stiekem op de loer. zullen wij tomeloos week worden,

zullen wij het koud krijgen, zal de winter ademloos
en weerloos en zwak zijn? raken wij ondergesneeuwd?
zal de warmte, zachter dan herfst, erger dan zomer,
reddeloos verloren zijn? zal ik je mogen kussen,
zal ik je mogen knuffelen, zal ik je omarmen?
zal ik je vertellen hoe de regen dagenlang de daken
geselt, de muren likt, het houtvuur in de kachel
een hilarische vertoning? heb geen nood aan geur
van rottend hout, heb geen tintelend blauwe vingers.
peren vallen pruilend uit de bomen, appels fluisteren
beduimeld in gras. op mijn slimme filter ik foto's
van sneeuw, alsof ik naar de winterprik verlang.

zo schrijf ik steeds je woorden aan, ik put ze uit.
jij dwaalt in nachten doelloos rond, wijl ik slaap
als een marmot en blindelings graaf naar een leeg
egelhol. wil zinken in een winterslaap, wil dromen
verbergen! maar is de wereld wel reukloos en stil?
om halfacht in de ochtend geurt het huis naar koffie,
een mix uit guatemala, colombia en kenya, met liefde
bereid door zorgzame handen in de nacht. kijk,
het witte walmen boven de nieuwe koffiezet! vlug
veeg ik de broodkruimels van tafel, buiten schijnt
de harde zon, het licht bezorgt mij kriebels. ik nies
en ik nies, ik dans en ik dans. de dag begint.

De kou in een onbekend land

ze leunt met ijsbloemen tegen de plexiglazen wand
haar handen verstijven, er is geen bloed
ook een slagboom kan een leven neerhalen

turend naar de laatste vertrektijd van buslijn 10
verdwijnen langzaam de kleine letters en cijfers
achter haar matglazen adem, ze wacht, wacht

en wacht op een plek die haar benauwt, in het donker
omsingelen miljoenen ijsnaaldjes de haltepaal
zo lijkt zelfs wachttijd onder te kunnen sneeuwen

maar misschien stapt alsnog de koning van Aleppo
uit de late avond, op zoek naar iemand en mompelt
salam of klopt wat kristallen van zijn afgedragen jas
en zij, zij zou antwoorden met haar lievelingssprookje

het sprookje dat op een wolk haar mond verlaat:
de droom van het bedelmeisje dat koningin werd
maar ja, ze weet het niet, ze weet het niet zeker meer
een handpalm, hoe koud ook, is dat altijd het begin

of kan het zomaar het einde van een verhaal zijn
soms laten een koning en de laatste bus verstek gaan

Cafard hivernal

Een afgrijselijke weemoed
waait door de bomen.
Ik beweeg mij kruipend door het huis,
dat winderig hol.
Het ongedierte in mijn bloed
is opgestaan en bijt
mij onderhuids.
Ik kijk door 't raam:
de takken van de bomen
zitten in elkaar verward
als hagedissen.
Kraaien, eksters, pterosauriërs
doven klapwiekend het licht –
de kat ziet de tijger in mijn ogen,
ik ben de oermens
voor mijn hond.